

Zárószigorlat
Hon- és népismeret
Osztatlan tanári

"A" tételsor

1. A kultúra fogalmának meghatározása, a fogalom etimológiája és történeti-szemantikai magyarázata, a népi kultúra, populáris kultúra, elit kultúra, etnikus kultúra fogalma.
2. A Kárpát-medence nagy- és kistáji felosztása, a regionális különbségek okai, földrajzi és történeti tájak, néprajzi csoportok és a néprajzi térképezés. A néprajzi csoportok és tájak tudományos megismerésének korszakolása.
3. Felföld, Alföld, Erdély, Dunántúl, Moldva és az átmeneti régió fő jellemvonásai.
4. A paraszti gazdálkodás sajátosságai a 19-20. század fordulóján (táji különbségek, üzemtípusok, növénytermesztés és állattartás sajátosságai, eszközkészlet és eszközváltás).
5. A paraszti táplálkozás történeti áttekintése, az étrend, az alapanyagok és az ételfélék változása. Bútor- és lakáskultúra a 19-20. század fordulóján.
6. Kézművesség szerepe a falu anyagi kultúrájának alakításában a 19-20. század fordulóján.
7. Európai és magyar család- és háztartásmodellek, társadalmi szerveződés a magyar vidéki és városi társadalomban. Társadalmi nemi szerepek a hagyományos lokális kultúrákban és a modern magyar társadalomban.
8. A Kárpát-medence morfológiai falutípusai, udvartípusok. A típusok életmódtörténeti alapjainak bemutatása. Az urbanizációs folyamatok hatása a településekre.
9. A Kárpát-medence településhálózatának történeti kialakulása, a fő településterületek bemutatása, etnikai és felekezeti viszonyok.
10. Tárgyhasználat és identitás kapcsolata hagyományos közösségekben és a modernitásban
11. A magyar paraszti építkezés (funkció szerinti csoportosítás, építészeti korszakok és tájak)
12. A magyar népköltészeti műfajok jellemzése. A magyar népköltészet-kutatás története. A folklorisztika, folklorizmus, folklorizáció fogalma
13. Az élettörténet fogalma, szerepe és kutatása, az emlékezet fogalma és kutatása. A kollektív és lokális történeti tudat megnyilvánulási formái a szóbeli és írásbeli műfajokban.
14. A parasztság ábrázolása a magyar irodalomban.
15. A Kárpát-medence vallási és felekezeti csoportjainak rítusai és ünnepei.
16. Jeles napok rítusai, szokásai és az átmeneti rítusok.
17. A 19-20. századi polgárosodás, városiasodás, illetve a modernizáció és a globalizáció hatásai a társadalom, a kulturális értékrend, a tradicionális értékek és a hagyományok, a hagyományörzés alakulására.

"B" tételsor

1. A hon- és népismeret, a helytörténet forrásai és azok feldolgozási módszerei.
2. A magyarországi közgyűjteményi rendszer.
3. A jelölt lakóhely szerinti kulturális örökségének bemutatása.
4. A magyar középkor (11. századtól 1526-ig) művelődési viszonyai. Európai hatások és regionális sajátosságok.
5. A művelődés története Magyarországon a 16-18. században. Európai hatások és regionális sajátosságok.
6. A művelődés története Magyarországon a 19-20. században. Európai hatások és regionális sajátosságok.
7. Rendi társadalom és polgári társadalom: általános jellemzők, átmenet, mentalitás.
8. Különböző korszakok társadalmi elitje és életmódja.
9. A középosztály fogalma, értelmezése, jellemzői és életmódja.
10. A társadalom alsóbb rétegeinek szerkezete (kispolgárság, munkásság) és életmódja.
11. Az életminőség változásai a 18-20. században. Egészségügy, lakásviszonyok, a vasút szerepe, város-falu. Az életmódbeli különbségek kiegyenlítődése a modernizáció hatására.
12. A Kárpát-medence etnikai és felekezeti viszonyai, a különböző etnikumok és felekezetek helyzete és együttélése a 11-15. században.
13. A Kárpát-medence etnikai és felekezeti viszonyai, a különböző etnikumok és felekezetek helyzete és együttélése a 16-18. században.
14. A Kárpát-medence etnikai és felekezeti viszonyai, a különböző etnikumok és felekezetek helyzete és együttélése a 19-20. században.
15. A hagyományos népesedési viszonyok és a demográfiai átmenet Magyarországon. Születések, házasságkötések és halálozás.
16. A tankönyvek és a média szerepe a történeti tudat alakulásában. A Kárpát-medence etnikumainak egymásról alkotott képe.